Μαζὶ μὲ τοὺς γεωργοὺς μας εὐχόμεθα ὅλοι νὰ διακοπῇ ἡ ἐπικινδύνως παρατεινομένη ἀνομβρία διὰ νὰ ἀρχίσουν αἱ διάφοροι καλλιέργειαι πρὸς τὸ καλὸν τοῦ συνόλου.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Παρὰ τὴν οἰκονομικὴν δυσχέρειαν, ποὺ διέρχεται ὁ Δῆμος, ἡ δημοτικὴ Ἀρχή, ἀξιεπαίνως ἐργαζομένη, ἐκτελεῖ τὰ ἀπαραίτητα ἔργα εἰς τὴν πόλιν, κυρίως δὲ εἰς τὰς συνοικίας.

ΚΑΤΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΥ ΑΠΗΧΕΙ ΤΑΣ ΓΝΩΜΑΣ ΤΟΥ κ. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑ

Ο ΠΑΤΗΡ ΚΑΙ Ο ΥΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥΣ ΚΑΙ Ο κ. ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ ΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΛΥΣΙΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΚΕΝΤΡΟΥ

ΠΩΣ ΚΑΤΑΜΕΡΙΖΕΤΑΙ Η ΕΥΘΥΝΗ ΕΝΟΣ ΕΚΑΣΤΟΥ

Εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Ἄρτης «Ἠπειρωτικὸς Ἀγών», ἡ ὁποία ἐκφράζει τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐκ τῶν στελεχῶν τῆς παλαιᾶς Ε.Κ. καὶ τέως ὑπουργοῦ κ. Πέτρου Γαρουφαλιᾶ, ἐδημοσιεύθη ἀνωνύμως ἄρθρον, ἀναφερόμενον εἰς τοὺς ὑπευθύνους ποὺ προεκάλεσαν τὴν διάλυσιν καὶ τὴν κατάρρευσιν τῆς Ἑνώσεως Κέντρου. Κατὰ τὸν ἄρθρογράφον, οἱ ὑπεύθυνοι εἶναι τρεῖς, οἱ κ.κ. Ἀνδρέας Παπανδρέου, Κωνστ. Μητσοτάκης καὶ Γεώργιος Παπανδρέου.

Ἡ εὐθύνη ἑκάστου — κατὰ τὸν ἀρθρογράφον — καταμερίζεται ὡς ἑξῆς:

Ὁ κ. Α. Παπανδρέου ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ κληρονομήσῃ καὶ νὰ διαδεχθῇ τὸν πατέρα του. Καὶ διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν διαδοχὴν ἔκρινεν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιδειχθῇ καὶ νὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς ἄντος τοῦ πατρός του ὡς διάδοχος. Ἐζήτησε νὰ γίνῃ ὑπουργὸς Προεδρίας, δηλαδὴ, παράγων κομματικῆς συναλλαγῆς καὶ νὰ ἐπιδειχθῇ ὡς ὑπερπρωθυπουργός. Ἐδιάζετο τόσον πολὺ ὥστε δὲν εἶχε τὴν ὑπομονὴν νὰ ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τοῦ ποιοῦ ἐκείνου ποὺ τὸν περιεστοίχιζαν — ἀπαιτώντας, ἐκδιαστάς, μπράβους καὶ ἀθλητάς — καὶ τὸν παρέσυραν εἰς ἕνα ἐξωφρενικὸν κομματισμόν. Ὁ πατὴρ ἐδέχθη νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν ἔκστασ τοῦ κ. Γ. Μαύρου πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν διὰ νὰ ἀπολυτρώσῃ τὸν υἱόν ἀπὸ τὴν φθορὰν ποὺ ὑφίστατο εἰς τὸ ὑπουργεῖον Προεδρίας. Ἀλλὰ ὁ κ. Ἀνδρ. Παπανδρέου ἐνόμισεν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ σχηματίσῃ ἰδίαν κλίκαν εἰς τὸν στρατόν, διὰ νὰ γίνῃ καὶ δυναμικὸς ἡγέτης τῆς «κεντροαριστερᾶς». Οὔτε εἰς τὸ ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ κατώρθωσε νὰ ἀποδώσῃ ἔργον», κατώρθωσε ὅμως νὰ γεμίσῃ χρήματα τὰ θυλάκια διαφόρων φίλων του «μελετητῶν» (Σκιαδαρέσης κ. ἄ). Ἡ πτῶσις του ὑπῆρξε κάθετος.

Καὶ εἰς τὴν Κύπρον προεκάλεσεν ἀνατάραχήν, δίελυσε τὴν πειθαρχίαν καὶ ἀνεστάτωσε τὸν στρατόν. Ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ μὲ τὴν μεσολάβησιν τοῦ κ. Π. Γαρουφαλιᾶ, ὁ ὁποῖος κατώρθωσε νὰ κάμῃ τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ κ. Στεφανοπούλου. Ἀλλὰ ὁ κ. Ἀνδρ. Παπανδρέου συνέχισε τὰς ἰδίας ἐπιπολαιότητας, μὲ ἀποκορύφωμα τὴν συνωμοσίαν τοῦ ΑΣΠΙΔΑ, ἡ ὁποία παρέσυρεν εἰς τὴν πτῶσιν καὶ τὸν πατέρα του.

Ὁ κ. Κ. Μητσοτάκης συνέλαβε καὶ αὐτὸς τὴν ἰδέαν νὰ διαδεχθῇ ἐν ζωῇ τὸν κ. Γ. Παπανδρέου. Ἂν καὶ συγγενὴς τοῦ Σ. Βενιζέλου καὶ εὐεργετηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ἔδειξε τόσην ἀχαριστίαν, ὥστε ὁ Βενιζέλος νὰ τὸν χαρακτηρίσῃ μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα καὶ νὰ αἰσθάνεται δι' αὐτὸν ψυχικὴν ἀηδίαν. Ὅταν ἀπέθανεν ὁ Βενιζέλος, τὴν ἄλλην ἡμέραν, ἡ ἐφημερὶς «Ἐλευθερία» ἐξύβρισε κατὰ τρόπον ἄναδρον καὶ χυδαῖον τὸν νεκρόν. Μὲ ὄργανον τὴν «Ἐλευθερίαν» καὶ διευθύνοντα νοῦν τὸν κ. Π. Κόκκαν, ὁ κ. Μητσοτάκης ἐξώρμησε πρὸς ἄγραν βουλευτῶν διὰ τὴν σύμπηξιν ὁμάδος πρὸς ὑπονόμευσιν τοῦ Γ. Παπανδρέου καὶ τῆς Ε.Κ. Τότε ἐκυκλοφόρησαν φῆμαι περὶ «κεντροδεξιᾶς» τοῦ Κ. Μητσοτάκη πρὸς συναγωνισμὸν μὲ τὴν «κεντροαριστερὰν» τοῦ Ἀνδρ. Παπανδρέου. Ὁ κ. Μητσοτάκης προσεπάθησε νὰ συμπτήξῃ καὶ αὐτὸς ἰδικήν του ὁμάδα εἰς τὸν στρατὸν μὲ Κρῆτας ἀξιωματικούς, ὑπεστήριζε πάντα Κρῆτα ἀξιωματικὸν ἀσχέτως ποιότητος ἢ φρονήματος.

Ὁ Γεώργιος Παπανδρέου εἶναι ὁ τρίτος ὑπεύθυνος. Ἡ εὐθύνη του εἶναι διπλῆ: Πρῶτον διότι δὲν εἶχε τὴν ψυχικὴν δύναμιν νὰ συγκρατήσῃ τὸν υἱόν του ἀπὸ τὰς συνεχεῖς ἐπιπολαιότητας καὶ δεύτερον διότι δὲν εἶχε τὸ σθένος νὰ ὑποχρεώσῃ εἰς πειθαρχίαν καὶ σιγὴν τὸν κ. Μητσοτάκην καὶ τὴν «Ἐλευθερίαν». Μέχρι τοῦ 1964 ὁ κ. Γ. Παπανδρέου διετήρει ἀκμαιότατον βουλευτικὸν καὶ ἐπεβάλλετο ἐπὶ τοῦ υἱοῦ του. Ἔκτοτε, ὅμως ὁ κ. Ἀνδρέας διετύπωνε κατὰ τρόπον ἀξιωματικὸν τὰς ἐπιθυμίας του καὶ ἐξεβίαζε τὸν γέροντα πατέρα του καὶ παππποῦν μὲ στέρησιν τῶν ἐπισκέψεων τῶν ἐγγονιῶν του, μὲ τὴν ἀπειλὴν ὅτι θὰ φύγῃ ἐξ Ἑλλάδος μὲ τὴν οἰκογένειάν του ἢ ἀντιθέτως ὅτι θὰ συνεργασθῇ φανερὰ μὲ τὴν ΕΔΑ. Καὶ ὁ ἀτυχὴς πατὴρ ὑπέκυπτε συνεχῶς, ἠναγκάζετο, ὅπως ἔλεγε, νὰ «πληρώνῃ τὸν Ἀνδρέα», ὁ ὁποῖος ἔγινε ἡ κακὴ μοῖρα τοῦ πατέρα του, τῆς Ε.Κ., καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ἐκτὸς αὐτοῦ ὁ Γ. Παπανδρέου ἐδέχετο τὰς καθημερινὰς ὕβρεις τῆς «Ἐλευθερίας» καὶ τὴν ἱκέτευε νὰ σταματήσῃ τὴν ἐπίθεσιν. Ἔγινε τελικῶς, ἐξ αἰτίας τῆς μειώσεως τοῦ βουλευτικοῦ του καὶ τῆς ψυχικῆς του δυνάμεως, ὄργανον στὰ χέρια τοῦ κ. Ἀνδρέα καὶ ἀκίνητος στόχος εἰς τὰς ἐπιθέσεις τοῦ κ. Μητσοτάκη καὶ τῆς «Ἐλευθερίας».

Πῶς καὶ πότε πρέπει νὰ φυτεύωνται τὰ δένδρα

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΦΙΛΟΔΑΣΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Τὸ φύτεμα ἑνὸς δένδρου οὔτε ἁπλῆ, οὔτε εὔκολη δουλειὰ εἶναι, ὅπως νομίζουν πολλοί. Δὲν ἀρκεῖ νὰ κάνουμε ἕνα δένδρο νὰ ριζοβολήσῃ, νὰ πιάσῃ. Ἐπιδιώκουμε νὰ ἐπιτύχουμε κάτι τὸ σοβαρώτερο. Ἀφοῦ ριζοβολήσῃ, νἆναι σὲ θέση ν' ἀναπτυχθῇ καὶ νὰ καρποφορήσῃ καὶ νὰ διατηρῆται στὴ ζωὴ ἀκμαῖο καὶ γόνιμο, ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερα χρόνια. Τὸ δένδρο, βγαίνοντας ἀπὸ τὸ σπορεῖο καὶ μετὰ ἀπὸ τὸ φυτῶριο, μοιάζει μὲ τὸ παιδί, ποὺ ἔρχεται στὴ ζωὴ ὄχι γιὰ νὰ διατηρηθῇ ὅπως - ὅπως, καχεκτικό, ἀσθενικὸ καὶ κακόμοιρο, ἀλλὰ γιὰ νὰ μεγαλώσῃ καὶ ἀνδρωθῇ σ' ἕνα περιβάλλον ὑγιεινὸ καὶ ὑπὸ συνθῆκες ζωῆς κατάλληλες, ὥστε νἆναι ἱκανὸ ν' ἀποδώσῃ ἐργαζόμενο, χωρὶς τὸν κίνδυνο νὰ ὑποκύψῃ καὶ νὰ πεθάνῃ στὴν πρώτη στέρησή καὶ κακουχία.

Οἱ παράγοντες ἐκεῖνοι, ποὺ θὰ συνδράμουν γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ φύτεμα καὶ νὰ προκόψῃ τὸ δένδρο, εἶναι κυρίως τὸ κλίμα, ἡ ἐποχή, τὸ ἔδαφος, ἡ ποιότητα τοῦ φυτοῦ καὶ ὁ τρόπος φυτεύσεώς του. Καὶ πρῶτα, ἂς ἐξετάσουμε τὸ κλίμα. Ὅταν ὁμιλοῦμε γιὰ κλίμα, ἐννοοῦμε, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ βαθμὸ τῆς θερμοκρασίας τῆς ἀτροσφαίρας κατὰ τὶς διάφορες ἐποχὲς τοῦ χρόνου, καὶ τὸν ἀριθμὸ καὶ τὴν ἔνταση τῶν βροχῶν, ἀνέμους τοὺς ἐπικρατοῦν, τὸ ὑψόμετρο τοῦ τόπου καὶ τὸ ἂν εἶναι παράλιος ἢ μεσόγειος ἡ περιοχή. Σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς παράγοντες, ποὺ συνθέτουν τὸ κλίμα, τὰ διάφορα εἴδη καὶ οἱ ποικιλίες τους παρουσιάζουν καὶ ἀνάλογη ἱκανότητα προσαρμογῆς, ἀπὸ τὸ βαθμὸ τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ὁ χρόνος τοῦ φυτεύματος τῶν δένδρων καὶ ἡ εὐδοκίμησή τους.

Σὲ μέρη, ὅπου ὁ χειμώνας εἶναι μαλακὸς καὶ γλυκὺς καὶ τὰ ἐδάφη ζεστὰ καὶ ξηρά, ὅπως εἶναι τὰ νησιὰ καὶ οἱ ἄλλες παραλιακὲς ζῶνες τοῦ τόπου μας, μεσημβρινῆς ἐκθέσεως, τὸ φύτεμα μπορεῖ νὰ γίνεται νωρὶς τὸν Ὀκτώβριο - Νοέμβριο. Ἐνῷ ἀλλοῦ, ὅπου ὁ χειμώνας εἶναι ψυχρὸς καὶ τὰ ἐδάφη ὑγρὰ καὶ κρύα, τὸ φύτεμα θὰ ἐπιτύχῃ ἂν τὸ κάνουμε κατὰ τὰ τέλη τοῦ χειμῶνα, ἀκόμη καὶ τὸν Μάρτη. Σὲ τόπους ὅπου σημειώνονται παγετοί, φυτεύουμε ἀφοῦ περάσουν οἱ κίνδυνοι τῆς παγωνιᾶς, γιὰ νὰ ἀποφεύγουμε τοὺς κινδύνους σαπισμάτων τῶν ριζῶν τῶν φυτῶν. Οἱ περιορισμοὶ στὸ ζήτημα τῆς ἐποχῆς ἢ τοῦ κλίματος δὲν ὑπάρχουν, ὅταν τὰ δενδρύλλια μεταφυτεύωνται ἀπὸ γλάστρες, μὲ ὅλο τους τὸ χῶμα καὶ μὲ ἄθικτες τὶς ρίζες τους.

Δεύτερο, τὴν ἐποχή. Κάθε δένδρο μεταφυτεύεται ὅταν οἱ ρίζες του εἶνοι ναρκωμένες ἀπὸ ψῦχος καὶ οἱ χυμοὶ παύουν νὰ κυκλοφοροῦν. Τότε τὸ ξερρίζωμά του μπορεῖ νὰ γίνῃ χωρὶς κίνδυνο νὰ ξεραθῇ. Αὐτὴ ἡ ἐποχή, ποὺ σταματᾶ ἡ κυκλοφορία τῶν χυμῶν στὰ δένδρα, ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Νοέμβριο καὶ συνεχίζεται ὡς τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου, ἀνάλογα μὲ τὸ κλίμα κάθε τόπου, προκειμένου γιὰ τὰ δένδρα, ποὺ ρίχνουν τὰ φύλλα τους — τὰ φυλλοβόλα.

Καὶ ὅσο πρωϊμώτερη εἶναι ἡ βλάστηση ἑνὸς δένδρου, τόσο ἐνωρίτερα πρέπει νὰ φυτεύεται (ἀμυγδαλιά, δαμασκηνιά, φουντουκιά, ἰτιά, λεύκη). Τὸ ἀντίθετο: Τὰ δένδρα ποὺ βλασταίνουν ὄψιμα (ἀχλαδιά, μηλιὰ κλπ.) θὰ φυτεύωνται ὀψιμώτερα. Ἐπίσης δένδρα ποὺ εὐδοκιμοῦν σὲ θερμὰ κλίματα (ξυνόδεντρα, ἐλιά, φοίνικες) φυτεύονται στὸ τέλος τοῦ χειμῶνα καὶ μέχρι τὸ Μάρτη. Ἐκεῖνα δὲ ποὺ ἔχουν ρετσίνι — τὰ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛΙΔΑ

ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΓΟΝΙΜΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΝΑ ΕΝΩΘΟΥΝ ΟΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Τοῦ κ. ΜΑΡΙΟΥ ΒΑΪΑΝΟΥ, Διευθυντοῦ τοῦ Πρακτορείου Πνευματικῆς Συνεργασίας

Ἔχουν ἐνδιαφέρον πάντα τὰ σημειώματα, τὰ σχόλια, τὰ ἄρθρα, οἱ ἐπιφυλλίδες καὶ γενικὰ πολλὲς συνεργασίες ἀπ' αὐτὲς ποὺ βλέπουν τὸ φῶς στὶς στῆλες τῆς «Πελοποννήσου», ποὺ ἔγινε μιὰ ἐνδιαφέρουσα κάθε πνευματικὸν ἄνθρωπο ἐφημερίδα, ἄξια γιὰ διάβασμα, ὄχι μόνο στὸν τόπο τῆς ἐκδόσεώς της καὶ στὴν περιοχή του, ἀλλὰ κι' ἐδῶ, στὴν Ἀθήνα, τὴν πρωτεύουσα καὶ τὰ ἄλλα πνευματικά μας κέντρα.

Τὰ τελευταῖα χρόνια, μέσα ἀπὸ τὶς στῆλες της κυρίως ξεπετάχτηκαν συνεργάτες, ποὺ ἦσαν ὁλότελα ἄγνωστα τὰ ὀνόματά τους, καὶ τώρα τὰ θεωρῶ γνωστά, γιατί τὰ διαβάζω καὶ βρίσκω περιεχόμενο στὰ γραφτά τους — περιεχόμενο ποὺ τὸ ἐγκρίνω, τὸ ἐπικροτῶ καὶ ποὺ μὲ μαθαίνει ἄγνωστα πράγματα, ποὺ μοῦ γίνονται νέες γνώσεις σὰν ἀπὸ μαθητεία.

Αὐτὸ σημαίνει πὼς ὑπάρχουν, ἔστω καὶ λιγοστοί, ἔστω καὶ μεμονωμένοι, ἔστω καὶ ἀπομεμονωμένοι πνευματικοὶ ἄνθρωποι, τόσοι ποὺ νὰ μπορεῖ νὰ κυβερνήσουν τὴν πνευματικότητα ἑνὸς τόπου, μιᾶς πόλεως. Ὅπως δὲ αὐτοί, ἕνας - ἕνας καὶ σιγὰ - σιγὰ ἐμφανίστηκαν κι' ἔγιναν τὸν καιρὸν αὐτὸν μιὰ ἀδιοργάνωτη ὁμάδα, μὲ τὸν ἴδιο τρόπο μπορεῖ νὰ προσελκυσθοῦν καὶ ἄλλοι, νέοι καὶ ν' ἀποτελέσουν ἕνα κύκλον εὐρύτερο, χρήσιμο, ἀπαραίτητον, ἀναγκαῖον...

Καὶ αὐτὴ ἡ ἀναγκαιότης εἶνσι φανερή, ὅταν μικρότερες, μικρότατες πόλεις καὶ ἀσήμαντες σχεδὸν — ὄχι σὰν τὴν Πάτρα! — ἔχουν συστήσει ὀργανώσεις, ποὺ ὀημιουργοῦν ζωηρὴ καὶ ζωηρότατη πνευματικὴ κίνηση καὶ βγάζουν καὶ ἔντυπα, ποὺ ἐνδιαφέρουν καὶ κινοῦν τὴν προσοχὴ κι' αὐτῆς ἀκόμα τῆς πρωτεύουσας.

Τὸ ὑλικὸ αὐτό, τὸ ἀνθρώπινο καὶ τὸ πνευματικό, γιατί, ἀρά γε, νὰ μὴν τὸ ἔχει χρησιμοποιήσει ἀκόμα ἡ Πάτρα; Ἀπὸ καιρὸ ἑνωμένο τοῦτο καὶ πειθαρχημένο, θὰ ἠμποροῦσε νὰ τῆς προσδώσει πολλὰ καὶ νὰ κατευθύνει πολλές της ἐκκρεμότητες — ἀπὸ τὸ Καρναβάλι της ὡς κάθε τουριστικὴ ἐκδήλωση καλοκαιρινή, μιὰ καὶ εἶναι τόσο προνομιοῦχος ἀπὸ τὴ θέση ποὺ κατέχει μὲ τὸ μεγάλο ζηλευτὸ λιμάνι της καὶ τὴν κίνησή του, ὡς τὴν τοποθεσία της ὡς δρόμου καὶ κόμβου πρὸς ἀρχαιότητες καὶ τόπους πολύτιμους...

Ἀλλὰ ὑπάρχουν στὴ μέση ἐμπόδια, ποὺ εἶναι αὐτὰ τόσο φανερὰ καὶ τόσο ὀγκώδη, ὥστε νὰ διερωτῶται ὁ καθένας, πῶς ἠμπορεῖ νὰ πιάσει ἡ ἔκδοση ἑνὸς περιοδικοῦ καὶ νὰ βρεθοῦν 200 ἢ 300 ἀναγνῶστες - συνδρομητὲς ποὺ νὰ τὸ διαβάζουν, κι' ὄχι νὰ τὸ παίρνουν ἀπὸ ὑποχρέωση καὶ ἀνάγκη (κοινῶς ἐλεημοσύνη!) καὶ νὰ τὸ βρίσκουν οἱ ἐπισκέπτες των πεταγμένο στὴν ἄκρη, ἀδιάβαστο, ἀγγιχτο καὶ περιφρονημένο...

Ἀλλὰ τότε καὶ στὶς διαλέξεις τὸ ἴδιο θὰ γίνεται: ὅπως πολλοὶ καὶ στὴν Ἀθήνα ἀκόμα, πηγαίνουν ἀπὸ σνομπισμό, ἔτσι καὶ στὴν Πάτρα: θὰ πηγαίνουν γιὰ νὰ μὴν φαίνωνται στοὺς ἄλλους ἀναλφάβητοι... Καὶ στὶς ἐκθέσεις, βέβαια, τότε, τὸ ἴδιο: θὰ πηγαίνουν ὅταν δὲν ἔχουν νὰ κάμουν τίποτε ἄλλο, στὰ κουτουροῦ καὶ ἂν κανένας θὰ κάμει τὴ χειρονομία ν' ἀγοράσει, θ' ἀγοράσει τὸ χειρότερο. Γιατί δὲν θὰ γνωρίζει ποιὸ εἶναι τὸ καλὸ μὴ ἔχοντας εἰδικὴ κατάρτιση, καὶ θὰ παίρνει χωρὶς κάποια καλλιτεχνικὴ κατανόηση. Ἀλλά, τὸ ἴδιο ἀκολουθεῖ καὶ γιὰ τὰ βιβλία. Ἂν πουλιοῦνται συγγραφεῖς, θὰ εἶναι ἀφορμὴ ὁ Ἀθηναϊκὸς Τύπος, ποὺ εἴτε μὲ πληρωμένη διαφήμιση, εἴτε μὲ κεῖνες τὶς φιλικὲς παρωτρύνσεις μερικῶν κριτικῶν, διαφημίζεται ἕνα βιβλίο, ποὺ πολλὲς φορὲς πιάνει, ὁ συγγραφέας ἡρωοποιεῖται καὶ τότε γίνεται ἀνάρπαστο...

Ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις αὐτάς, οἱ προτάσεις, οἱ συστάσεις, οἱ παραινέσεις καὶ οἱ παρατηρήσεις τοῦ κ. Γιάννη Καραλῆ, φιλολογικοῦ συνεργάτου τῆς «Πελοποννήσου», κάτι λένε καὶ κάτι προδίδουν. Καὶ ἀξίζει τὸν κόπο ἕνα πείραμα. Ἀλλά, πρῶτον, κατὰ τὴ γνώμη μου, θὰ πρέπει νὰ συμπηχθεῖ, νὰ γίνει ἕνας Σύλλογος, μιὰ ὁμάδα ἐπίσημα ὠργανωμένη, ἕνα σωματεῖο. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι γιὰ νὰ τὸ ἀποτελέσουν. Τοὺς διαβάζω στὰ βιβλία τους, στὰ γραψίματά τους στὶς τρεῖς - τέσσερες ντόπιες ἐφημερίδες κλπ.

Νὰ μαζευτοῦν: ἀπὸ τὴν κ. Παπαγγελούτσου μέχρι τὸν Μανώλη Πράτσικα κι' ἀπὸ τὸν Σπ. Σώκαρη μέχρι τὴν Κουνούσου - Ραφτοπούλου καὶ ἄλλους (βέβαια, θὰ εἶναι «Σύλλογος Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν» κι' ὄχι μόνο φιλολογίας... γιὰ νὰ μαζέψει, νὰ προστατέψει καὶ νὰ ἐπιβάλει ὅλο τὸ πνευματικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ ὑλικὸ τοῦ τόπου, ποὺ ἔχει ἡγετικὰς καὶ κατευθυντηρίους δυνάμεις) καὶ νὰ προβοῦν στὴν ἵδρυσή του. Ἀπὸ κεῖ ἡ ἀρχή. (Κάποτε, πρὶν ἀπὸ δέκα χρόνια, ὅταν πρωτογνώριζα τὴν Πάτρα, σὲ μιὰ συνεστίαση διανοουμένων της καὶ πνευματικῶν της ἀνθρώπων, ἔρριξα ἀμέσως - ἀμέσως, αὐτὴν τὴν ἰδέα, ἀλλὰ οἱ κορυφαῖοι της τὴν ἀπέρριψαν, ἐνῷ τώρα πρέπει νὰ τὴν βροῦν ὡς πέτραν θεμελίων, ρίζα καὶ πρώτην ὕλη). Καὶ κεῖ, σκοπὸ τοῦ σωματείου νὰ θεσπίσουν α) τὴ μόρφωση τοῦ κοινοῦ μὲ κάθε τρόπο: διαλέξεις, ἐκθέσεις, ἐορτὲς κ. ἄ., καὶ β) τὴν ἔκδοση περιοδικοῦ, ποὺ ἔτσι ὅπως θὰ εἶναι, συλλόγου, κανεὶς δὲν θὰ ἀρνηθεῖ νὰ γίνει συνδρομητὴς καὶ θὰ τὸ διαβάζει, κι' ἀκόμα, οἱ τόσες πατρινὲς διομηχανίες ἀναγκαστικὰ θὰ τὸ ἐνισχύσουν μὲ τὸ νὰ τοῦ δίνουν ρεκλάμες τῶν ἐπιχειρήσεών τους, ὥστε νὰ μπορεῖ ν' ἀντεπεξέρχεται στὰ ἔξοδά του — γιατί πρέπει νὰ βγαίνει ὀξιοπρεπῶς καὶ πλούσια — ὥστε κοντὰ στὰ καλά του περιεχόμενα νὰ ἔχει καὶ τὴν καλὴ ποὺ πρέπει ἐμφάνιση ἑνὸς σοβαροῦ ἐντύπου. Ὅσο δὲ γιὰ τὴν ὕλη του — δάση του καὶ ἀρχή του νὰ ποτίζεται ἀπὸ τὶς δυνάμεις του κι' ὄχι ἀπὸ τὰς κεφαλὰς τῶν Ἀθηνῶν, γιατί τότε περιττὸ εἶναι καὶ νὰ βγεῖ — ὑπάρχει ἄλλωστε ἡ «Νέα Ἑστία» καὶ μερικὰ ἄλλα, ποὺ μποροῦν νὰ τὸ ἀντικαταστήσουν...

ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΪΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑΝ

Τοῦ φιλολόγου κ. ΔΗΜ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐν συνεχείᾳ τῶν ὅσων ἐγράφομεν εἰς τὸ ἄρθρον τῆς 17ης λήγοντος μηνός, ἀναφέρομεν σήμερον ὅτι τὸ παιδὶ ὅταν εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἐφηβείαν, θὰ σχηματίσῃ τὰς πρώτας ἀντιλήψεις διὰ τὴν ἔννοιαν τῆς κοινωνίας. Κατ' αὐτὴν τὴν περίοδον, κατ' ἀνάγκην ἀναπόδραστον θὰ ἐπιδιώξῃ ἀναστροφὴν καὶ προσαρμογὴν εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον. Θὰ προσφέρῃ τὴν παρουσίαν του, τὰς ἱκανότητάς του, τὴν ζωτικότητά του, τὴν διάθεσίν του ὁ ἔφηβος καὶ ὁ νέος καὶ συνάμα θὰ εἰσδεχθῇ τὴν πίστιν τῆς κοινωνίας, ποὺ ἐξελίσσεται διαρκῶς. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν πρέπει νὰ τονίσωμεν ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ἐκπληρωθῇ ἕνα αἴτημα, τὸ αἴτημα τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐφήβου. Μὲ τὰς ἐλπίδας καὶ τὰ ὄνειρά του, ὁ νέος θὰ συνδεθῇ μὲ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν διὰ νὰ ὡριμάσῃ καὶ νὰ κατακυρώσῃ μὲ τὸ κῦρος της ἡ Κοινωνία τὴν ὡρίμανσιν καὶ τὴν ἐξύψωσίν του.

Ἐφ' ὅσον ἡ κοινωνικότης τοῦ νέου εἶναι ἔμφυτος, αὐτὴ πρέπει νὰ γίνῃ συνειδητή. Δέχεται ὁ ἔφηβος νὰ ἐντάσσεται εἰς ὁμάδας, λέσχας, ἑνώσεις, ὀργανώσεις, σωματεῖα κλπ. Ἔτσι κρατύνεται τὸ κοινωνικόν του συναίσθημα.

Ἡ Κοινωνικὴ προσαρμογὴ τοῦ ἐφήβου σήμερον δὲν εἶναι τόσον εὐχερής, ὅσον ἐκ πρώτης ὄψεως δυνατὸν νὰ φαίνεται. Τὸν ἐπερχόμενον εἰς τὴν κοινωνίαν ἔφηβον ἀναμένει ἕνας πολύπλοκος ὀργανισμός. Μία διάρθρωσις κοινωνικὴ μὲ ποικιλίαν φάσεων, μορφῶν, χαρακτήρων καὶ ἐργασιῶν θὰ τὸν ὑποδεχθῇ κατὰ τὴν εἴσοδόν του αὐτήν.

Θὰ γνωρίσῃ συγκρούσεις, θὰ δοκιμάσῃ πικρίας, θὰ ἀντιμετωπίσῃ προβλήματα λόγῳ τῆς πλοκῆς τῶν σημερινῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν. Καὶ τοῦτο ὀφείλεται, καθὼς ὁ Γουὼλλ ἀναγράφει, εἰς τὸ ὅτι ἡ Κοινωνία δὲν προσφέρει εἰς τὸν νέον ἕνα σύστημα καὶ ἕνα σχέδιον παραδεδεγμένων ἀξιῶν. Παλαιότερον λ.χ. ἁπλότης ἐχαρακτήριζε τὰς ἐπαγγελματικὰς κατευθύνσεις τῶν νέων. Ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγὴ ἦτο ἁπλουστέρα. Σήμερον ἔχει νὰ παλαίσῃ ὁ νέος εἰς μυρίας δυσχερείας καὶ περιπλοκάς, προερχομένας ἀπὸ τὰς συνθήκας καὶ τὰς ἰδιοτυπίας τοῦ τεχνικοῦ καὶ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ τῶν μεταπολεμικῶν χρόνων.

Ὁ νέος, τιθέμενος ἐμπρὸς εἰς τὴν κοινωνίαν, εἶναι δέβαιον ὅτι θὰ συναντήσῃ τὴν ἀπουσίαν γενικῶν σκοπῶν, μιᾶς ὑπευθύνου καὶ γενικῶς ἐνιαίας γραμμῆς, τὴν ἀδυναμίαν ἐπομένως νὰ ὑπάρξῃ συνεργασία ἀπρόσκοπτος εἰς ὅ,τι σοβαρὸν τὸν ἀπασχολεῖ. Ἡ σύγκρουσίς του μὲ τὴν κοινωνίαν προέρχεται ἀπὸ τὴν ὄχι ἐπαρκῆ προετοιμασίαν του. Διότι εἶναι δυνατὸν καὶ σύνηθες ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος νὰ ὑπάρχουν ἐσωτερικαὶ ἀντιθέσεις, κλίσεις κακαί, αἰσθήματα κακά, οἰκογενειακὴ δυσαρμονία, ὀκνηρία ἐνίοτε, ἀπὸ τὸ ἄλλο δὲ μέρος ἕνα διάχυτον πνεῦμα κακῆς συναλλαγῆς, ψευδολογίας, συρφετοῦ, δημαγωγικῆς τακτικῆς καὶ πολλῆς ἀδικίας. Μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ νέου θρυμματίζεται τὸ κῦρος τῆς κοινωνίας, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελε νὰ συνδέσῃ τὸ οἰκοδόμημα τῆς εὐτυχίας, τῆς ἐπιτυχίας καὶ τῶν νομίμων ἐπιδιώξεών του. Εἴσοδος τοῦ νέου εἰς τὸν κοινωνικὸν στίβον θὰ πρέπει νὰ σημαίνῃ συνάντησίν του μὲ ὡρίμους, τιμίους, συνεπεῖς στοργικῶς καθοδηγοῦντας τὴν νεότητα καὶ σεβομένους τὴν ἀξίαν, τὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν θέσιν της.

Δὲν παραβλέπομεν βέβαια τὰ ἐμπόδια ἢ καὶ τὰς ἰδιοτυπίας τῆς νότητος, ποὺ δυσχεραίνουν τὴν ἁρμονικὴν συνεργασίαν καὶ γνωριμίαν τοῦ νέου μὲ τὴν κοινωνίαν. Τὰ ἐπισημαίνει μὲ δύναμιν καὶ σαφήνειαν ὁ Γερμανὸς φιλόσοφος Σπράνγκερ. Καὶ τοιαῦτα ἐμπόδια, ποὺ δημιουργοῦν μίαν ἐπίσχεσιν εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀνάπτυξίν του, εἶναι: ἡ τάσις πρὸς ἐπιβολήν, ἐνῷ ἡ εὐθύνη, ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ κοινωνία, ὑποχρεώνει περιορισμὸν τῆς τάσεως αὐτῆς καὶ προσαρμογήν. Ἄλλο ἐμπόδιον εἶναι ἡ δυσπιστία πρὸς τὰ παραδεδομένα, ἡ ἄγνοια φραγμῶν καὶ ὁ κλονισμὸς πεποιθήσεων πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς παραδόσεως ἐθνικῆς ἢ